

POZOR, NA ULICI SE PRACUJE

Stefan Schützler (Gangway):

„Je to ta nejlepší práce, jakou si umíte představit.“

Se Stefanem Schützlerem, který se jako řečník zúčastnil oborové konference pořádané Českou asociací streetwork, nejen o práci streetworkera v Berlíně, ale i o novém fenoménu této doby – náboženském a politickém radikalismu – a o tom, jak s ním pracuje jako streetworker.

Stefan Schützler si za svůj život vyzkoušel bezpočet profesí a nakonec se našel v práci streetworkera. Pracuje s lidmi pocházejícími ze sociálně slabého prostředí, z rozvrácených rodin, s lidmi bez vzdělání, uživateli drog, s velmi mladými matkami, s politicky vyhraněnými jedinci a s lidmi s netradičním pohledem na život a společnost. I přes svou dvacetiletou praxi si nikdy není jist, na co ve své práci narazí, a proto ho tak nesmírně baví a naplňuje.

S jakými skupinami v Německu pracujete?

Jsou to uprchlíci, potom bezdomovci – někdy se jedná o stejnou skupinu, dále pracujeme s mladistvými, kteří žijí na okraji společnosti na základě jejich ekonomického nebo kulturního postavení, případně chování. Poslední skupinou jsou uživatelé drog. Toto platí obecně pro celé Německo. Já působím ve východní části Berlína a nejčastěji pracuji s mladými lidmi z těch nejhudších poměrů, původem jsou to většinou Němci.

Jaké jsou nejčastější problémy mladých lidí v Berlíně?

Já bych to řekl takto. My pracujeme s každým a se všemi možnými problémy, se kterými nikdo jiný nepracuje.

Kdybyste měl vyjmenovat čtyři oblasti situací, na které v praxi narazíte nejčastěji?

Zejména pracujeme s mladými lidmi, kteří pocházejí z rozvrácených rodin, jsou ekonomicky slabší, se špatným vzděláním. Nově teď řešíme politickou radikalizaci.

Ve třech bodech jste na tom stejně jako čeští streetworkeri. Tady se ale o té politické radikalizaci moc nemluví. Jak k tomu vůbec dochází? Proč se to děje?

Nejčastěji to vychází z rodiny anebo z komunity, ve které lidé žijí. Nikdo se ráno neprobudí a neřekne si – ode dneška jsem politický radikál. Děje se to na základě hodnot, které do sebe člověk v běžném životě nasává. A když v tom je dostatečně dlouhou dobu, tak si začíná vymýšlet odpovědi na různé otázky, se kterými se setkává. Je to jednoduché, když například nezískáte práci, tak to není přece vaše vina, ale vina těch přistěhovalců, kteří vás o ni připravili. A tak je to se vším. Lidé, kteří se politicky radikalizují, nehledají složité odpovědi, protože se nikdy nenaučili chápat složitosti. A pokud jim někdo nabídne snadnou odpověď, tak nastává nebezpečí, že ji přijmou a začnou se radikalizovat.

To se děje v celém Berlíně?

Ano, stejné to je i u mých kolegů ze západní části Berlína, kteří pracují s mladými muslimy. Vyprávějí, že se setkávají se stejnou věcí, jen na jiném kulturním pozadí. U nich hrají roli velice silné rodinné vazby, které brzy tlačí na jednotlivce. V tomto případě se nejedná o radikalizaci politickou, nýbrž náboženskou. Ti mladí přijdou do mešity, kde jim imám dává snadné odpovědi a návod, jak jít svým životem ve složité době.

Pokud bych měl tu radikalizaci popsat u mladých lidí obecně, jedná se zpravidla o individuální případy, kdy se mladí lidé sami nedokáží vypořádat s problémy, na které v běžném životě narážejí. Proto i my sami říkáme, že nepracujeme proti radikalizaci politické či náboženské. My pracujeme s mladými lidmi a to je rozdíl.

A která z těchto radikalizací je při řešení složitější? Politická, nebo náboženská?

Podle mě mezi nimi není podstatný rozdíl.

Jak se o lidech, kteří se radikalizovali, dozvíte?

Na to je velice snadná odpověď. Chodím na ulici a sleduji, vnímám, poslouchám a seznamuji se s těmi lidmi. Pak se k nim dostanu blíž, oni mi začnou důvěřovat a řeknou mi věci, které je opravdu trápí, protože jsem získal jejich důvěru.

A daří se vám v Berlíně radikalizaci potlačovat?

Vždy to sebere spousty času, hodně práce a osobního nasazení. Naším úkolem není měnit politický systém, ale povzbuzovat lidi, aby žili svůj život. Pomoci jim získat vzdělání, lepší práci, bydlení a třeba i partnera. Vlastně je to taková sada drobných kroků v životě jedince, které pomohou situaci vylepšit. Pak přestane mít potřebu chovat se jako radikál a začne mít konzervativnější postoje. My třeba nezměníme přístup k jejich životu, ale alespoň díky naší práci přestanou ohrožovat druhé.

Jak dlouho už v Německu pozorujete nárůst náboženské a politické radikalizace. Souvisí to s populistickou xenofobní rétorikou?

Ta rétorika pouze přilévá olej do ohně, ale ten oheň hořel vždy na obou stranách. Od uprchlické krize v roce 2015 bylo však přilито hodně oleje do ohně. Existují příkopy mezi jednotlivými skupinami – bohatými a chudými, náboženstvími, politickou elitou a nižšími třídami apod. A my místo toho, abychom mezi těmi příkopy stavěli mosty, tak se každý zakopává v tom svém postoji a zatvrzuje se ve svém postavení.

A u uprchlíků je to velice snadné. Je jich hodně, všude jsou vidět. Velice snadno se to polarizuje. Buď je přivítáte, nebo vyženete. A proto je tento problém tolik viditelný. My máme celou řadu problémů, ale tento je prostě nejvíce vidět.

autor: nel

Rozhovor vznikl v rámci kampaně „Na ulici se pracuje“, která seznamuje širokou veřejnost s prací streetworkerů i fenomény ulice.

ČESKÁ ASOCIACE STREETWORK je střešní organizací poskytovatelů nízkoprahových služeb. Ty jsou snadno dostupné lidem a většinou zcela zdarma. Mimo to vede ČAS i mnoho vlastních projektů. Na podzim loňského roku spustila projekt Streetwork online, v rámci něhož vznikl portál jdidoklubu.cz. Práci streetworkera tak asociace přenesla i do online prostředí. Děti, které tráví svůj čas primárně v internetovém prostředí, tak mohou využít nízkoprahové služby i tam. ČAS v České republice funguje od roku 1997.

Kampaň je podpořena z projektu „Čas pro ČAS“, reg. č. CZ.03. 3. 48/0.0/0.0/15_031/0001893, který spolufinancuje Evropská unie.

KONTAKT PRO MÉDIA:

Česká asociace streetwork
Marina Zikmundová, ředitelka ČAS
zikmundova@streetwork.cz

Lucie Nemešová, tiskový servis
lucie.nemesova@gmail.com, 602 325 029